



HANGON KAUPUNKI HANGÖ STAD



Utvärderingsberättelse 2018



INNEHÅLL

1.	Revisionsnämnd	3
2.	Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar.....	4
	2.1 Allmänt om ekonomin.....	4
	2.2 Budgetens utfall.....	5
	2.3. Balansering av ekonomin.....	8
	2.4. Fullföljandet av ekonomiska och funktionsmässiga målsättningar för de centrala funktionerna.....	9
3.	Ordandet av den interna kontrollen, koncerntillsynen samt riskhanteringen.....	11
4.	Övrigt.....	12
5.	Sammandrag	15

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2018

Hangö stads stadsfullmäktige

1. Revisionsnämnd

För mandatperioden 2017-2020 har av stadens fullmäktige följande revisionsnämnd valts:

Ordinarie medlem

Yrjö Sahlstedt
Marko Reitamaa
Mona Nyström-Hansen
Marie Koskinen
Timo Riikkilä
Esko Tolvanen
Gun Augustsson-Sula
Taru Näätänen
Henrik Väisänen

Ställföreträdare

Johan Signell
Emilia Karvinen
Mikaela Mattsson
Dick Carstens
Riitta Tamminen-Tallgrén
Tuula Buch
Johan Puumala
Timo Jansson
Markku Autero

Till ordförande valdes Yrjö Sahlstedt och till viceordförande Marko Reitamaa.

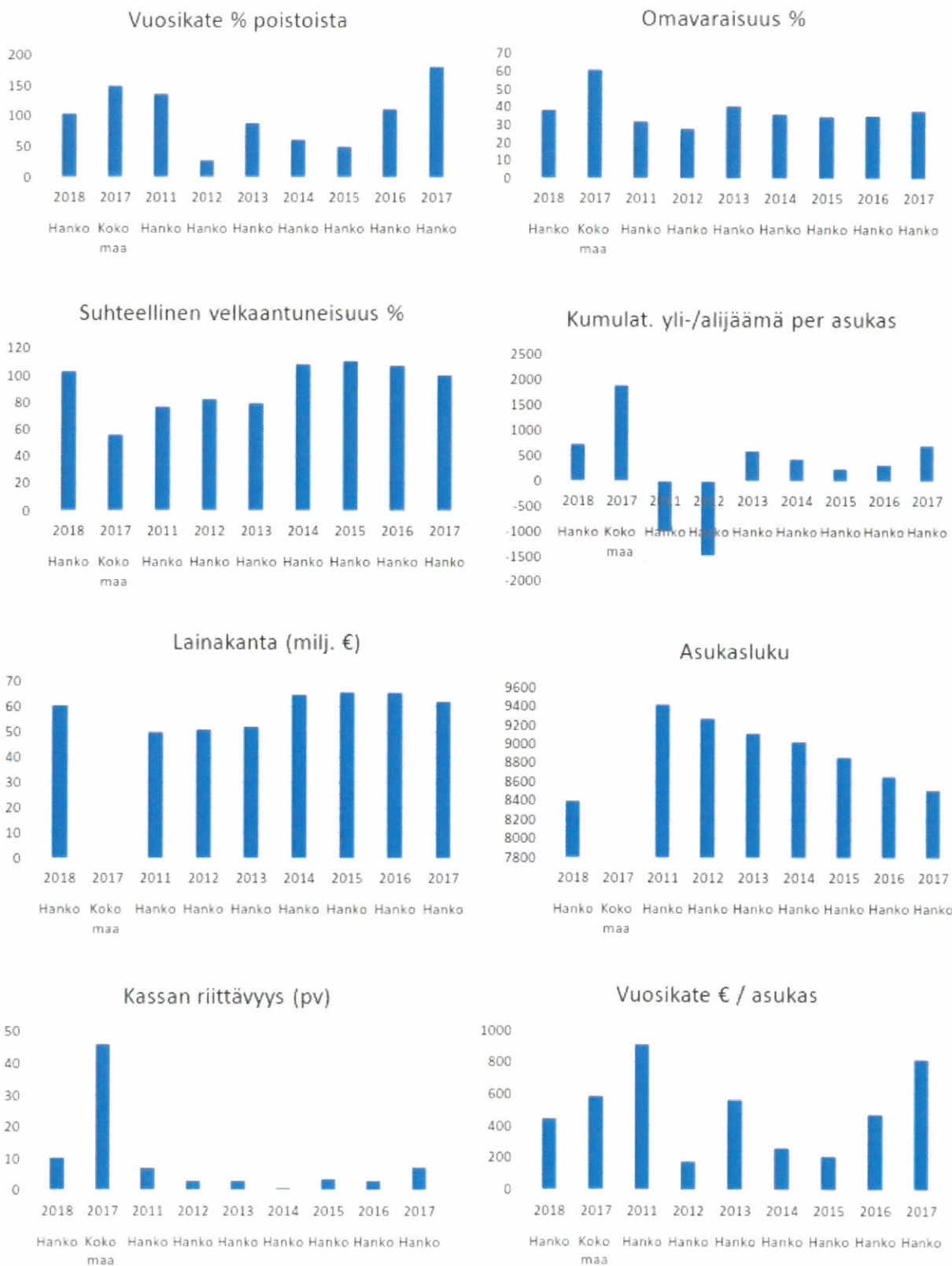
För fullföljandet av sin uppgift har revisionsnämnden bekantat sig med förvaltningsorganens protokoll, budgeten för år 2018, ekonomiplanen för åren 2019-2021, bokslutet och verksamhetsberättelsen för år 2018 samt revisionsrapporter. Revisionsnämnden har hört ledande tjänstemän och, i enlighet med skilt godkänt program, bekantat sig med valda tyngdpunktsområden. Revisionsnämnden har, med anledning av år 2018 samlats 4 gånger.

Den lagstadgade revisionen har utförts av Oy BDO Audiator Ab. Som ansvarig revisor har fungerat OFGR, GR Krister Rehn, som biträdande revisorer OFR, CGR Andreas Holmgård, OFGR, GR Tove Lindström-Koli och revisor Mark Lassfolk. Den ansvarige revisorn har fungerat som sekreterare för revisionsnämnden.

Efter att ha slutfört sitt arbetsprogram utfärdar revisionsnämnden för stadsfullmäktige följande utvärderingsberättelse:

2. Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

2.1. Allmänt om ekonomin



Ekonomi utvecklat sig i en positiv riktning även under räkenskapsperioden 2018.

Räkenskapsperiodens resultat för Hangö stad år 2018 uppvisade ett överskott uppgående till 0,156 milj. euro, vilket är sämre än föregående års överskott om 3,15 milj. €, men trots det ett positivt resultat och märkbart bättre än utfallet i den ändrade budgeten. Den ursprungliga budgeten utgick från ett utfall på 0,585 milj. € och den ändrade budgeten utgick från ett underskott om 1,26 milj. €.

Koncernens resultat år 2018 uppvisade ett överskott om 5,17 milj. € främst pga. hamnens goda resultat.

Stadens kumulativa överskott är 6,1 milj. € eller 726 €/invånare.

Koncernens kumulativa övererskott är i sin tur 7,55 milj. €, dvs 899 €/invånare.

Driftsekonomi utföll i sin helhet än särskilt den justerade budgeten.

Stadens nettoinvesteringar var 3,28 milj. € jämfört med det budgeterade 3,7 milj. €.

Stadens skuldbörda minskade under räkenskapsperioden med 1,6 milj. €.

Stadens skuldbörda var 60,35 milj. €, vilket motsvarar 7 184 €/invånare.

Koncernens skuldbörda var 71,0 milj. €, vilket motsvarar 8 461 €/invånare.

2.2 Balansering av ekonomin i enlighet med kommunallagen

Enligt kommunallagen hör till revisionsnämndens uppgifter bl.a. att utvärdera utfallet av balanseringen av ekonomin under räkenskapsperioden och tillräckligheten av den rådande ekonomiplanen ifall kommunens balans innehåller underskott som saknar täckning.

Kommunallagens kriterier beträffande balansering av ekonomin är de följande:

- "Budgeten och ekonomiplanen bör upprättas så att de förverkligar kommunstrategin och att utgångspunkterna för att sköta kommunens uppgifter säkerställs. I budgeten och ekonomiplanen godkänns målen för kommunens och kommunkoncernens ekonomi.

Ekonomiplanen bör vara i balans eller visa ett överskott. Det upplupna underskottet i kommunens balansräkning bör täckas inom fyra år från året efter bokslutets fastställande". (110 §, delvis)

Om täckning av underskottet inte följes enligt ovannämnda lagstadgade gräns kan utvärderingsförfarandet inledas.

- Utvärderingsförfarandet kan även påbörjas om det per invånare beräknade underskottet i kommunkoncernens senaste bokslut är minst 1 000 euro och i det föregående bokslutet minst 500 euro eller om jämförelsetalen för kommunens finansierings tillräcklighet eller soliditet i två år i rad uppfyller följande gränsvärden: (118 §)

- 1) kommunkoncernens årsbidrag är negativt utan de enligt lagen om statsandel för grundservice (1704/2009) 30 §:s enliga beviljade diskretionära höjningen av statsandel;
- 2) kommunens inkomstskatteprocent är minst 1,0 procentenhet högre än samtliga kommuners vägda genomsnittliga inkomstskatteprocent;
- 3) kommunkoncernens lånebörda överskrider samtliga kommunkoncerners genomsnittliga lånebörda med minst 50 procent;
- 4) kommunkoncernens relativa skuldsättning är minst 50 procent

Hangö stads och koncernens ekonomi har förstärkts under år 2018. Även om bokslutets nyckeltal för år 2018 ännu till vissa delar uppvisar "kännetecken för en kriskommun", medför inte stadens och dess koncerns nyckeltal det kommunallags enliga utvärderingsförfarandet som beskrivits ovan.

Koncernens kumulativa överskott är 7,55 milj. €, dvs 899 €/invånare. Således uppfylls inte detta kriskriteriums nyckeltal, underskott om 1 000 €/invånare, vilket är en synnerligen central faktor, eftersom utvärderingsförfarandet kan initieras endast med utgångspunkt i detta kriterium.

Oberoende av att stadens skuldbörda minskat från de gånga åren är den fortfarande mycket hög. Hela landets kommuners genomsnittliga skuldbörda år 2017 var 2 933 €/invånare medan den för Hangö stads del år 2018 är 7 184 €/invånare. Skuldbördan är således fortfarande dubbelt jämfört med landets genomsnitt och enligt revisionsnämndens uppskattning sannolikt t.o.m. den högsta i landet. Skuldbördan har dock minskat från föregående år då den var 7 271 €/invånare. Koncernens skuldbörda är 71,1 milj. €, vilket motsvarar 8 461 €/invånare. Landets kommuners genomsnitt 2017 var 6 299 €/invånare.

Stadens soliditet är 38,3 %, dvs på svag nivå. Relativa skuldsättningen har stigit något och är nu 103,16 % (100,26 % år 2017). Koncernens motsvarande siffror var soliditet 34,3 % och relativ skuldsättning 79,4 %. Således uppfylls ekonomins balanskriterium för den sistnämnda.

Den höga skuldbördan skapar mycket väsentliga risker för såväl staden som stadskoncernen. Revisionsnämndens åsikt är att staden bör även framöver sträva att minska på skuldbördan.

Den ekonomiplanepериодsenliga förändringen av stadens skuldbörda är sammanlagt en ökning om ca 4,8 milj. €, vilket torde vara godkänt då ökningen hänförs till saneringsskuld och infrastruktur.

Enligt den rådande budgeten-ekonomiplanen skulle moderns överskott bibehållas och förstärkas årligen enligt det följande.

Budget	Plan	Plan
2019	2020	2021
478 703 €	2 002 000 €	2 908 000 €

Revisionsnämnden poängterar vikten av särskilt en fungerande och aktiv koncernstyrning och -uppföljning för att med målstyrning och uppföljning kunna påverka

koncernsamfundens verksamhet och ekonomi och där via koncernens nyckeltal, enligt vilka i dagsläget de lagstadgade kriterierna för utvärderingen av koncernens ekonomiska balans utformas. Revisionsnämnden föreslår att man i en allt större utsträckning skulle formulera konkreta, mätbara ekonomiska målsättningar för stadens dottersamfund och deras nyckeltal, genom vilka man skulle få möjligheten att påverka koncernboks slutets nyckeltal. Särskilt hamnens investeringar och följderna de påför är aspekter som enligt revisionsnämndens uppfattning borde tydligt budgeteras som koncernmål i stadens budget.

I enlighet med föregående år poängterar Revisionsnämnden att det nuvarande koncerndirektivet är från år 2007 och bör uppdateras i enlighet med den gällande kommunallagen.

I koncerngenomgången fäster revisionsnämnden, relaterat till resultat-formuleringen särskilt uppmärksamhet till det goda resultatet i Hangö Hamn Ab.

2.3 Utfallet av budgeten

Som helhetskonstaterande framhåller revisionsnämnden, trots några budgetöverskridningar att budgetdisciplinen varit god under året. De givna budgetramarna har som helhet hållits. Funktions- och projektvisa budgetavvikelse redogörs för i bokslutet och i denna utvärderingsberättelse.

Resultaträkningen

Resultatet för räkenskapsperioden 2018 var ett överskott om 0,156 milj. €, vilket är sämre än resultatet 3,15 milj. € för år 2017, men trots det ett positivt resultat. Hangö stads ekonomi har utfallit märkbart bättre än den ändrade budgeten.

Gällande resultatets utformning framhåller revisionsnämnden att uppmärksamhet bör fästas vid bl.a. följande aspekter:

”Positiva aspekter”

- Personalkostnaderna var 0,76 milj. € mindre än planerat.
- Skatteintäkterna överskred budgeten 0,14 milj. €
- Finansieringsintäkterna var 0,2 milj. € bättre än budgeterat
- Verksamhetsintäkterna totalt var 0,48 milj. € högre än budgeterat.

Driftsekonomin

Driftsekonomin utföll för hela stadens del bättre än budgeterat. Intäkterna utföll ca 0,48 milj. euro bättre än budgeterat och kostnaderna å sin sida drygt 0,42 milj. € lägre än budgeterat. Positivt är även verksamhetsutgifternas fortsatta förminskning jämfört med föregående år, ca 0,4 milj. euro vilket utgör 1 % av kostnaderna.

Helhetsmässigt framhåller revisionsnämnden att stadens driftsekonomi skötts enligt lag och fullmäktiges beslut. Större överskridningar av anslagen fanns för de äldres servicecenter, vars budget överskridning på kostnadssidan var 476.604,72 €, intäkterna överskreds 174.263,95 €, kommunaltekniken överskred budgeten på kostnadssidan med 286.207,32 € medan

intäkterna var 186.867 € större än budgeterat. Vidare noteras att bötessumman för långtidsarbetslösa för 2018 uppskattas uppgå till ca 620 t€. Huvudsakligen har budgetdisciplinen och resultatstyrningen varit fungerande under år 2017.

Investeringsdelen

Staden förverkligade under året investeringar för ca 3,23 milj. €, som motsvarar 89 % av de budgeterade investeringarna. För investeringarna har redogjorts noggrannare i bokslutet. För Hagaparks skola användes 0,75 milj. € som motsvarar en överskridning på ca 0,15 milj. €. Övriga märkbara överskridningar fanns inte. Försäljning av fastigheter överskred budgeten ca 12 t€. Försäljningen av tomter underskred budget ca 29 t€.

Som investeringarnas väsentliga avvikelser konstaterar revisionsnämnden bl.a. de följande:
-Hagaparks skola ca 0,15 milj. € större än budgeterat.

Skuldbördans förändring

Skuldbördans har minskat mer än budgeterat.

Stadens skuldbördas tillväxt bromsades år 2016 och skuldbördan har under 2018 minskat med 1,57 milj. €. I slutet av året var skuldbördan 60,35 milj. €, dvs. 7 184 €/invånare. Skuldbördan per invånare har fortsatt minska trots minskningen av stadens invånarantal. Hela landets kommuners medeltal år 2017 var 2 933 €/invånare, så Hangös läge är mycket sämre än genomsnittet.

Då skuldbördan analyseras bör uppmärksamhet dock fästas vid att stadens koncerninterna lån åt Hangö Hamn på 28,7 milj. €, förfaller till betalning 31.12.2023, så moderstadens nettoskuldssättning är i praktiken 31,65 milj. €, vilket är över 3 770 euro per invånare och fortfarande mycket hög. Koncernens (staden + dottersamfund) externa skuldbörda är 71 milj. euro, 8 461 € per invånare.

2.4. Fullföljandet av ekonomiska och funktionsmässiga målsättningar för de centrala funktionerna

Centralförvaltningen

Funktionella målsättningar

De funktionella målsättningarna har genomfört till väsentliga delar.

Ekonomi

Ekonomi utföll i enlighet med budget.

Sydspetsens miljöhälsa

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen har i huvudsak utfallit. Av samarbetskommunerna har fakturerats 24t€ för mycket, dessa överflödiga intäkter återbördas i samband med år 2018.s utjämningsfakturering.

Enheten för interna tjänster

Motgångarna i form av inomhusluftproblem har fortsatt, fastigheter som kräver reparationer finns det ett tjugotal. Man har varit tvungen att hyra utrymningsutrymmen, vilket medfört ökade hyreskostnader. Den strategiska kartläggningen har fortsatt under 2018. Försäljning av fastigheter fastighetsförvaltningen hade budgeterats 300 t€,

försäljningarna utföll 70 t€ - målen uppnåddes inte. Även om enhetens verksamhetsmässiga mål i stora drag uppfyllts vill Revisionsnämnden fortfarande poängtera vikten i amorteringen av saneringskulden samt att saneringsprogrammet baserar sig på tillräckliga utvärderingar av skicket.

Den egentliga verksamhetens verksamhetsbidrag var ca 13 t€ bättre än den ändrade budgeten.

Grundtrygghet

Verksamhetsmässiga målsättningar

Grundtryggheten har på ett allmänt plan kunnat skapa de grundtrygghetstjänster som invånarna behöver och lagen kräver. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet speciellt vid följande aspekter:

-Inomhusluftproblem har uppdagats i grundtrygghetens fastigheter som skapar utmaningar för verksamheten.

-Med tanke på den eventuella SOTE-reformen är det även centralt att kommunens utrymmen är ändamålsenliga för verksamheten så att verksamheternas flyttning inte blir aktuell av denna orsak.

-Terveystalo köpte Attendos läkarmottagning under perioden, ändringen hade dock inga konsekvenser på avtalen.

Ekonomi

Grundtrygghetssektorn hölls inom budgetramarna. Intäkter inflöt 0,23 milj. € mer än budgeterat. Kostnaderna underskred budget om 0,25 milj. €. Som slutresultat var nettoutgifterna klart lägre än budgeterat. Med undantag av de ålderstignas servicecenter underskred alla områden sin budget.

Bildningssektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

Revisionsnämndens uppfattning är att verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar uppnåddes.

Ekonomi

Budgetdisciplinen har hållit och utfallet är sammanlagt 0,09 milj. € lägre än budgeterat. Nästan alla resultatområden har underskridit de uppskattade nettokostnaderna och inga stora överskridningar har inträffat.

Kultur- och medborgarverksamhet

Verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

Enligt revisionsnämndens uppfattning har verksamheten skötts i enlighet med de uppsatta målsättningarna. Budgeten underskreds med 20 t€.

Miljösektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts och deras förverkligande har presenterats i bokslutet. Fastighetsförsäljningen har överskridit målsättningarna, mängden nya tomter å andra sidan underskred. Fabriksuddens planändring påbörjades inte under året. Planändringarna som förutsätts för stadens fastighetsförsäljning utföll inte heller.

Ekonomi

Verksamhetsintäkterna var 0,03 milj. € mindre än budgeterat och –kostnaderna 0,2 milj. € mindre än budget och således även nettointäkterna 0,18 milj. € mindre än budgeterat.

Tekniska sektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts.

Ekonomi

Nettokostnaderna är som helhet nästan i linje med budgeten.

Vattenverket

Vattenverkets utfall visade ett överskott om 0,31 milj. €, vilket är 93 t€ bättre än budgeterat. Verksamhetskostnaderna och underskred budget om 154 t€ och intäkterna i linje med budget. Investeringsutgifterna var 0,23 milj. €, vilket underskred budgeten ca 0,03 milj. €.

3. Ordandet av den interna kontrollen, koncerntillsynen samt riskhanteringen

Den interna kontrollen

Enligt bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning bör kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen redogöra för hur den interna kontrollen och den därtill hörande riskhanteringen ordnats i kommunen, huruvida det uppdagats brister i kontrollen under den gångna räkenskapsperioden och hur den interna kontrollen skall utvecklas under den rådande ekonomiplanepreioden. Motsvarande redogörelse bör även företes för koncerntillsynens del.

I verksamhetsberättelsen ingår ett utlåtande om stadens interna kontroll och koncerntillsynens förverkligande samt utfall. Huvudsakligen har tillsynen varit fungerande och inga väsentliga brister har uppdagats under perioden. Redogörelsen och det praktiska förverkligandet har varit sakenliga.

Koncernstyrning och kontroll

Som tidigare konstaterats i denna utvärderingsberättelse är det nuvarande koncerndirektivet föråldrat och motsvarar inte rådande kommunallag. Enligt kommunallagen bör fullmäktige besluta om grunderna för den interna kontrollen för kommunen och kommunkoncernen.

För koncernstyrningens del styrs kontrollen av stadens förvaltningsdirektiv samt det koncerndirektiv som ännu inte uppdaterats efter kommunallagens förändring.

I bokslutets redogörelse för koncernkontrollen skulle det vara önskvärt att presentera de konkreta åtgärder med vilka koncernbolagens resultatmässighet och ekonomiska läge uppföljs, analyseras och rapporteras samt en uppskattning av uppföljningen av koncerndirektivet och riskhanteringssystemens funktionalitet i dotterbolagen (koncernbolagens riskkartläggnings tidsenlighet, täckning, riskhanteringsansvarsfördelning samt risker som realiserats och förutseendet av dessa).

I stadens förvaltningsdirektiv fastställs att Stadsstyrelsen halvårsvis ger en rapport om koncernbolagens måluppfyllelse, ekonomiska lägets utveckling samt en uppskattning om

kommande utveckling och risker åt fullmäktige. Vidare anges i förvaltningsdirketivet att stadsstyrelsen årligen utvärderar ägarstyrningens beslutsmässighet med hänsyn till kommunkoncernens helhetsnyttas förverkligande, riskhantering och förfaringsått och att resultaten och slutsatserna behandlas med stadsfullmäktiges ordföranden. Enligt revisionsnämndens uppgifter har en dylik rapport inte presenterats för stadsfullmäktige under år 2018. Enligt revisionsnämndens uppfattning skulle tidigare presenterade, förvaltningsdirketivsenliga förfarande föra koncernstyrningen i rätt riktning samt att berörd information skulle gärna få presenteras även i bokslutet.

I verksamhetsberättelsen har mål för koncernsamfunden och koncernrapporteringen stipulerats. Huvudsakligen har målen uppnåtts. Om dotterbolagens investeringar har kortfattat informerats i verksamhetsberättelsen, om hamnens investeringsprojekt har dock informerats ganska sparsamt.

De bolagsspecifika målsättningarna är de samma som under föregående räkenskapsperiod och för deras förverkligande redogörs i bokslutet enligt följande:

<p>Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen</p> <p>Yleiset tavoitteet (koskee kaikkia tytäryhtiöitä)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhtiön toiminta on järjestetty taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakkaiden tarpeet huomioiden. - Yhtiöiden omistamien rakennusten ylläpito on järjestetty niin, että niiden arvo säilyy. - osavuosisraportointi laaditaan vähintään 6 kk välein <p>Yhtiökohtaiset tavoitteet vuodelle 2018</p> <p><u>Hangon Satama Oy</u> Yhtiön tulos on vähintään 5 % liikevaihdosta</p> <p><u>Hangon Vuokratalot Oy</u> Asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %</p> <p><u>Oy Hansea dc Ab</u> Yhtiön vuosikulut eivät ylitä tuloja</p> <p>Toteutuminen</p> <p>Hangon Satama Oy:n tulos ennen veroja oli 4,0 milj. euroa / 23,5 % liikevaihdosta, tavoite toteutui</p> <p>Oy Hansea dc:n tilikauden tulos oli + 35 098,33 €, tavoite toteutui</p> <p>Hangon Vuokratalot Oy:n asuntojen käyttöaste (84,5 %) jäi selvästi alle tavoitteen</p> <p>Konserniohjeet on päivitetty ja hyväksytty Hallintosäännön hyväksymisen yhteydessä Kaupungin valtuustossa 23.5.2017.</p> <p>Muiden konserniyhtiöille asetettujen yleisten tavoitteiden katsotaan toteutuneen.</p>	<p>Förverkligande av målen för koncernbolagen</p> <p>Allmänna mål (gäller alla dotterbolag)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bolagets verksamhet är ekonomiskt och effektivt ordnat och beaktar kundernas behov - Underhållet av de byggnader bolagen äger är ordnad så att deras värde bibehålls - Delårsrapportering görs minst var 6 månad <p>Bolagsvisa mål för 2018</p> <p><u>Hangö Hamn Ab</u> Bolagets resultat innan skatt är minst 5 % av omsättningen</p> <p><u>Hangö Hyreshus Ab</u> Bostädernas användningsgrad är minst 95 %</p> <p><u>Oy Hansea dc Ab</u> Bolagets kostnader/år överstiger inte intäkterna</p> <p>Förverkligande</p> <p>Hangö Hamn Ab:s resultat före skatt var 4,0 milj. euro/23,5 % av omsättningen, målet förverkligades.</p> <p>Oy Hansea dc:s resultat under räkenskapsperioden var + 35 098,33 €, målet förverkligades.</p> <p>Användningsgraden (84,5 %) för Hangö Hyreshus Ab:s bostäder stannade klart under målet.</p> <p>Koncerndirektiven har uppdaterats och godkändes i samband med att förvaltningsstadgan godkändes i stadsfullmäktige 23.5.2017.</p> <p>Övriga allmänna mål som ställts på koncernbolagen anses ha förverkligats.</p>
---	---

Även om Hangö Hamn Ab:s verksamhetsmässiga och ekonomiska ställning enligt bokslutsuppgifterna är god framför revisionsnämnden som sin åsikt, att stadens målstyrning gällande bolaget bör förstärkas såväl beträffande verksamheten som investeringarna.

Stadsstyrelsen har under åren 2016 och 2017 noterat Hangö Hyreshus ekonomiska trångmål och med hjälp av den arbetsgrupp man tillsatt skapat ett revitaliseringsprogram för bolaget att följa. Under år 2018 lyckades man sälja ett hus och avsikten är även framöver att minska på antalet fastigheter som har låg nyttjandegrad. Statskontoret, Hangö stad samt övriga gäldenärer godkände 26.6.2018 om bolagets frivilliga skuldsanering, som resultat av detta

konverterades stadens lånefordran om 250 t€ till kapitallån. Saneringsprogrammet hämtar en inbesparing på 0,8 milj. € åt bolaget.

4. Övrigt

Målformuleringsprocessen

Revisionsnämnden anser att man vid budgeteringsskedet även framöver bör fästa uppmärksamhet vid skapandet av prestationer och mätare på så vis att de ger möjligast bra bild av tjänsternas kvantitativa och kvalitativa målförverkligande.

Förverkligandet av de strategiska målsättningarna

Revisionsnämnden anser att man i budgeteringsskedet särskilt bör se till att de mål som läggs upp går att härleda till stadens strategi.

Fortfarande borde man, enligt revisionsnämndens mening i stadens bokslut redogöra för utfallet av de strategiska målsättningarna.

Ur stadens strategiska målsättnings perspektiv sett fäster revisionsnämnden särskilt sin uppmärksamhet vid betydelsen av "Välfärdscenter-projektet". För Koverhar-områdets del har positiv utveckling kunnat skönjas.

Av "Välfärdscenter-projektet" är oförverkligat ännu en del av hotellutrymmena och det till projektet med avtal bundna Drottningbergs-området, till vilket infrastruktur det på förhand bundits en betydande mängd kapital. Det byggnadsfärdiga bostadsområdets potential har dock inte kunnat utnyttjas. För strategins uppfyllelse är invånarantalets ökning en central målsättning så tomt-utbudet borde ökas.

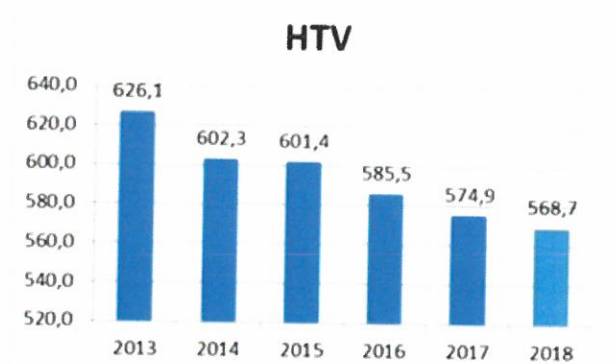
Personalen

Ett färdigt personalbokslut var inte i revisionsnämndens förfogande då denna utvärderingsberättelse skrevs.

Personalens mängd minskade med 2 personer och personalkostnaderna personalkostnaderna var på föregående års nivå, 27,3 milj. €.

Utbildningsrapport fås numera ur personalförvaltningsprogrammet så utbildningsersättningar har kunnat ansökas om.

Årsverken



Räknat i årsverken (hela personalen) har personalresurserna minskat 6,2 årsverken från föregående år. I siffrorna 2013 ingår även hamnens (ca 19 årsverken).

Sjukrelaterad frånvaro



Sjukrelaterad frånvaro var under år 2018 i genomsnitt 16,5 kalenderdagar per årsverke, de har m.a.o. minskat lite från år 2017:s oroväckande nivå men är trots det fortfarande på en hög nivå. Enligt Arbetshälsoinstitutets uppgifter var sjukrelaterade frånvaron i kommunerna år 2017 i genomsnitt 16,7 dagar.

Övrigt

Staden köper räddningstjänster av Västra Nylands Räddningscentral. Revisionsnämnden ställer som fråga på vilket vis stadens övervaknings arrangerats, för att säkerställa att man får den service för vilken man betalar åt Räddningscentralen?

I förvaltningsdirektivet (§112) stipuleras att stadsstyrelsen årligen tom. slutet av April åt fullmäktige bör presentera en förteckning över motioner riktade till stadsstyrelsen, som fullmäktige före årets slut inte slutligen behandlat och rapportera om åtgärder som vidtagits med anledning av dessa. Stadsfullmäktige (§19) har behandlat stadsstyrelsens förteckning över pågående motioner i april 2018. Revisionsnämnden ställer som fråga varför en del av motionerna behandlas snabbt medan andra blir obehandlade en längre period? Enligt revisionsnämndens åsikt borde motionerna behandlas på lika grunder och att de äldre motionernas behandling borde slutföras möjligast fort

Revisionsnämnden framhåller som sin uppfattning att till den del i denna utvärderingsberättelse inte annat nämnts, har man inom organisationen vidtagit sakenliga åtgärder med anledning av påpekanden i tidigare års utvärderingsberättelser.

5. Sammandrag

Sammantaget kan konstateras, att Hangö stads ekonomiska läge även under år 2018 utvecklats i positiv riktning och att det totalekonomiska utfallet för år 2018 var betydligt bättre än budgeterat (1,4 milj. €).

Räkenskapsperiodens resultat för år 2018 uppvisade ett överskott om 0,156 milj. euro, vilket är sämre än föregående års överskott på 3,15 milj. € men trots det ett positivt resultat och märkbart bättre än den ändrade budgeten. Ursprungliga budgeten var uppgjord enligt överskott om 0,585 milj. € och den ändrade budgeten ett underskott om 1,24 milj. €.

Enligt kommunallagen bör kommunkoncernen balansera ekonomin. Staden har i bokslutet 2018 ackumulerat överskott 6,1 milj. €. Koncernens kumulativa överskott är i sin tur 7,55 milj. €, dvs 899 €/invånare.

Driftsekonomi utföll för hela stadens del bättre än budgeterat. Intäkterna var ca 0,48 milj. € större än budgeterat och kostnaderna å sin sida drygt 0,42 milj. € mindre än budgeterat. Positivt var även verksamhetskostnadernas fortsatta minskning jämfört med fjolåret, ca 1 milj. €, vilket motsvarar 0,4 % av kostnaderna.

Staden verkställde under granskningsperioden investeringar för ca 3,23 milj. euro som motsvarar 89 % av de budgeterade investeringarna. För Hagaparks skolas renovering användes ca 0,75 milj. €, vilket motsvarar en överskridning om 0,15 milj. €. Övriga väsentliga överskridningar fanns inte.

Stadens skuldbördas tillväxt kunde bromsas år 2016 och skuldbördan har under 2018 minskat med 1,57 milj. €. Vid årets slut var skuldbördan 60,35 milj. €, dvs 7 184 €/invånare. Skuldbördan per invånare har fortsatt minska även om invånarantalet minskat. Hela landets kommuners genomsnitt år 2017 var 2 933 €/invånare, så Hangös läge är fortfarande mycket sämre än genomsnittet. På grund av kommande års investeringar är stadens låns planerade utveckling ändå en ökning på ca 4,8 milj. €.

Koncernens (stad + dottersamfund) externa skuldbörda är 71,1 milj. euro, vilket är 8 461 euro per invånare. Landets genomsnitt 2017 var 6 299 € per invånare.

Oberoende av situationen förorsakar Hangö stads och dess koncerns jämförelsetal inte det i kommunallagen angivna utvärderingsförfarandet. Enligt revisionsnämndens uppfattning är det fortfarande viktigt att ekonomins balansering fortsätter målmedvetet för att uppnå en stadigvarande balans och för att avvärja hotet som utvärderingsförfarandet utgör.

De av fullmäktiges stipulerade verksamhetsmässiga målen har huvudsakligen uppnåtts.

Under perioden har man på Koverhar-området kommit åt positiv utveckling, men torde dock fortfarande kräva ytterligare insatser för att finna en möjligast effektiv och avkastande lösning. Som en stor strukturell utmaning består stadens minskande invånarantal och dess negativa effekt på stadens ekonomi. Till den negativa befolkningsutvecklingen har inverkat speciellt att utbud och efterfrågan på arbetsplatser inte träffat. Till Hangö borde fås flera sysselsättande företag och därmed skulle även skatteintäkterna gynnas. Ytterligare har den

negativa befolkningsutvecklingen påverkats av svag offentliga kommunikationer samt ett blygsamt utbud av lockande bostadsplatser.

Förvaltningsdirektivet uppdatering fördigställdes under år 2017. Koncerndirektivet samt direktivet för intern kontroll är ännu på hälft och måste fås klart möjligast fort så att de motsvarar den nya kommunallagen. Koncernsdirketivets och koncernstyrningens vikt i Hangö accentureas av Hangö Hamn Ab:s stora betydelse för stadens ekonomi.

Koncernbolagen har huvudsakligen uppnått uppsatta mål. Koncernens målstipulering, styrning och tillsyn bör dock riktas uppmärksamhet så att man via uppställda mål möjligast väl kommer att påverka koncernens nyckeltals utveckling och således avvärja det kommunallagsenliga utvärderingsförfarandet.

Hangö Hamn Ab:s verksamhetsmässiga och ekonomiska läge är enligt bokslutets uppgifter gott. Hangö hyreshus saneringsprogram har förts vidare under året; gäldenärerna godkände bolagets frivilliga skuldsanering, med anledning av vilken staden konverterade sin lånefordran om 250 t€ till kapitallån. Saeringsprogrammet inhämtar bolaget inbesparinga på 0,8 milj. €.

Koncerndirektivet bör utan dröjsmål uppdateras att motsvara kommunallagens nuläge. Revisionsnämnden understryker koncernstyrningens betydelse t.ex. gällande koncernens centrala investeringsåtaganden så att man med fullmäktiges målstyrning kommer åt at påverka koncernens verksamhet, investeringar och bokslutets nyckelta.

Till den del som i denna utvärderingsberättelse inte annat konstateras anser revisionsnämnden att man skridit till sakenliga åtgärder beträffande konstaterandena i utvärderingsberättelsen för år 2017.

Revisionsnämnden föreslår att fullmäktige inbegär av stadsstyrelsen en kommunallags enlig utredning över åtgärderna som förorsakas av utvärderingsberättelsen till fullmäktiges förfogande tom. slutet av september före behandlingen av årets budget.

I Hangö den 8.4.2019